

3 **การเสริมทักษะอาชีพใหม่หรืออาชีพทางเลือก และรายได้ของผู้สูงอายุในประเทศไทย**

4 สมัชชาผู้สูงอายุระดับชาติ พ.ศ. ๒๕๖๔ ได้พิจารณารายงานเรื่องการเสริมทักษะอาชีพใหม่หรืออาชีพ
5 ทางเลือก และรายได้ของผู้สูงอายุในประเทศไทย แล้ว

6 **รับทราบถึง** ความสำคัญของการสนับสนุนการเสริมทักษะอาชีพใหม่หรืออาชีพทางเลือก และรายได้ของ
7 ผู้สูงอายุในประเทศไทย ในการสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจของผู้สูงอายุ และคุณค่าทางจิตใจ (หรือความสุข)
8 และทางสังคมของผู้สูงอายุ

9 **รับทราบถึง** ความสำคัญของการออกแบบระบบในการพัฒนาทักษะอาชีพใหม่หรืออาชีพทางเลือก และ
10 รายได้ของผู้สูงอายุ ที่เหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุที่มีเงื่อนไขทางร่างกาย/ทักษะอาชีพ/เงื่อนไขทางเศรษฐกิจ
11 ที่แตกต่างกัน และยังคงมีความเหมาะสมสำหรับระบบเศรษฐกิจในแต่ละท้องถิ่น

12 **ตระหนักถึง** สถานการณ์ความท้าทายในการรักษาและสร้างงานที่มีคุณค่าสำหรับผู้สูงอายุ ในสถานการณ์
13 ที่มีการพลิกโฉมทางเทคโนโลยี (technological disruption) มีการชะลอตัวทางเศรษฐกิจอันเนื่องจากสถานการณ์
14 โควิด - 19 และผู้สูงอายุจำนวนหนึ่งก็มีความยากลำบากทางเศรษฐกิจ ทั้งในแง่ค่าครองชีพและภาระหนี้สิน

15 **จำเป็นต้อง** มีกลไกในการดำเนินการร่วมกันทั้งในระดับชาติและในระดับท้องถิ่นในการเสริมหนุนการ
16 ทำงานงานของผู้สูงอายุ ทั้งในส่วนของ (ก) การรักษางานเดิม (ข) การพัฒนาทักษะ/อาชีพ/ตำแหน่งงานใหม่สำหรับผู้
17 ผู้สูงอายุ (ค) การคุ้มครองแรงงานของผู้สูงอายุ และ (ง) การสร้างงาน/กิจกรรมในเชิงคุณค่าของชีวิต

18 **ตระหนักถึง** ความร่วมมือทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคท้องถิ่น/ชุมชน และภาคประชาชน เพื่อพัฒนาระบบ
19 และกลไกการดำเนินงานร่วมกัน เพื่อรักษาและสนับสนุนการจ้างงานสำหรับผู้สูงอายุ

20 **จึงมีมติดังนี้**

21 **๑. การดำเนินการในสถานการณ์เร่งด่วนโควิด - 19**

22 ๑.๑ ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด - 19 ขอให้กระทรวงแรงงาน เป็นหน่วยงานหลักร่วมกับ
23 ศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
24 กรมกิจการผู้สูงอายุ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น สถาบันการศึกษา สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล
25 หอการค้าไทย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทำการศึกษารูปแบบการทำงานที่ผู้สูงอายุไม่ต้องออกจากบ้าน
26 ไปทำงาน โดยให้งานเข้าหาผู้สูงอายุที่บ้านแทน

27

28

1 ๑.๒. ให้สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล มูลนิธิอินเทอร์เน็ตร่วมพัฒนาไทย กระทรวงการอุดมศึกษา
2 วิทยาศาสตร์ และนวัตกรรม รวมถึง สถาบันการศึกษาต่างๆ และกระทรวงการพัฒนาสังคมและความ
3 มั่นคงของมนุษย์ กำหนดแผนงานโครงการพัฒนาแนวทางในการพัฒนาทักษะทางดิจิทัลของผู้สูงอายุ ให้
4 ชัดเจน และมีความทั่วถึงให้มากที่สุด รวมถึงแก้ไขปัญหาคอขวดในการเข้าถึงเทคโนโลยีดิจิทัลของ
5 ผู้สูงอายุ โดยเฉพาะข้อจำกัดด้านรายได้ และข้อจำกัดด้านโครงสร้างพื้นฐานของระบบดิจิทัลด้วย

6 ๒. การรักษาการทำงานที่มีอยู่เดิม

7 ๒.๑ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ เป็นเจ้าภาพหลัก
8 ร่วม สถาบันการศึกษาในท้องถิ่น/จังหวัด กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวง
9 เกษตรและสหกรณ์ กรมการพัฒนาชุมชน หอการค้าจังหวัด สภาอุตสาหกรรมจังหวัด ธนาคารออมสิน
10 และภาคประชาสังคมในท้องถิ่น/จังหวัด ทำการวิเคราะห์ความสามารถในการดำรงอยู่ของงาน ในแต่ละ
11 ประเภท/แต่ละพื้นที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งอาชีพหลักของผู้สูงอายุในแต่ละพื้นที่ เพื่อจัดทำแผนงาน/โครงการ
12 รักษาการทำงานสำหรับผู้สูงอายุ และมีการกำหนดเป้าหมายเชิงปริมาณในการรักษาตำแหน่งงานสำหรับผู้สูงอายุ
13 ที่ชัดเจนในกรอบระยะเวลา ๓-๕ ปี รวมถึงกำหนดแนวทางสนับสนุนต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในด้าน
14 การตลาดสำหรับสินค้าและผลิตภัณฑ์ของผู้สูงอายุ เช่น การเปิดพื้นที่จำหน่ายสินค้าสำหรับกลุ่มผู้สูงอายุ
15 ในตลาด/งานเทศกาลต่างๆ รวมถึงการจัดซื้อของภาครัฐในบางส่วน

16 ๓. การเปลี่ยนแปลงสู่อาชีพ/ตำแหน่งงานใหม่

17 ๓.๑ ให้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นหน่วยงานหลัก ร่วมกับ กระทรวงแรงงาน
18 กระทรวงการคลัง และภาคเอกชน เช่น สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย หอการค้าไทย หาแนวทางใน
19 การสนับสนุนภาคเอกชนให้มีการจ้างงานหรือสร้างงานผู้สูงอายุ โดย (ก) การเพิ่มลดหย่อนภาษี โดยอาจมี
20 การเพิ่มเพดานเงินเดือนของผู้สูงอายุที่นำมาลดหย่อนได้ เพื่อจูงใจสำหรับการจ้างงานผู้สูงอายุที่มีทักษะ
21ฝีมือ และ (ข) การสนับสนุนให้มีการจ้างงานแบบยืดหยุ่น โดยมีการแยกการทำงานเป็นรายชั่วโมง เพื่อให้
22เหมาะสมกับสภาพร่างกายและวิถีชีวิตของผู้สูงอายุแต่ละราย

23 ๓.๒ ให้กระทรวงแรงงาน เป็นหน่วยงานหลัก ร่วมกับกระทรวงสาธารณสุข กระทรวงการพัฒนาสังคมและความ
24 มั่นคงของมนุษย์ ในการกำหนดมาตรการในการคุ้มครองแรงงานสำหรับผู้สูงอายุให้เหมาะสมเช่นกัน
25 โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับการจ้างงานนอกระบบ เพื่อป้องกันมิให้การทำงานในสภาพการทำงานที่ไม่
26เหมาะสม หรือ การได้รับค่าตอบแทนที่ต่ำกว่าความเป็นจริง ซึ่งอาจจะส่งผลเสียต่อสุขภาพของผู้สูงอายุทั้ง
27 ทางร่างกายและทางจิตใจ

28 ๔. การสร้างงานในเชิงคุณค่าของชีวิต

29 ๔.๑ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ เช่น กระทรวงวัฒนธรรม กระทรวงศึกษาธิการ ฯลฯ
30 พยายามสร้างช่องทางให้ผู้สูงอายุหรือกลุ่มชมรมของผู้สูงอายุ ได้เข้าร่วมในภารกิจต่าง ๆ ทางสังคม
31 เช่น การบริหารผู้สูงอายุด้วยกัน หรืออาสาสมัครบริหารท้องถิ่น การเป็นภัณฑารักษ์หรือบรรณารักษ์

1 ร่วมงานกับพิพิธภัณฑ ห้างสมุด หรือพื้นที่เรียนรู้ทางสังคม การสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งอาจ
2 จำเป็นต้องจะจัดสรรงบประมาณ และ/หรือ ออกแบบกระบวนการงบประมาณที่ผู้สูงอายุเข้าร่วมได้มากขึ้น

3 ๔.๒ ให้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นหน่วยงานหลัก ร่วมกับสำนักงานส่งเสริม
4 วิสาหกิจเพื่อสังคม และกระทรวงการคลัง ออกแบบและกำหนดแนวทางการสนับสนุนกิจการเพื่อสังคม
5 ที่ช่วยออกแบบและดำเนินงานในกิจการ/กิจกรรม ที่ผู้สูงอายุสามารถเข้าร่วมเป็นหลักในการทำงานและ
6 สร้างสรรค์งานที่มีคุณค่าสำหรับผู้สูงอายุและสังคมได้ โดยกลไกการสนับสนุนอาจมีทั้งการให้เงินทุน
7 สนับสนุนการจัดกิจการ หรือสินเชื่อเพื่อการลงทุนที่มีดอกเบี้ยต่ำสำหรับการจัดตั้งกิจการเพื่อสังคม และ
8 เงินทุนหมุนเวียนในการดำเนินงาน เป็นต้น

9 ๕. การเสริมสร้างทักษะสำหรับการประกอบอาชีพ/งานสำหรับผู้สูงอายุ

10 ๕.๑ ให้กระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและระบบการศึกษาตามอัธยาศัย และ
11 วิทยาลัยชุมชน กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ และนวัตกรรม กระทรวงแรงงาน และกระทรวงการ
12 พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ร่วมมือกับภาคเอกชน และภาคประชาสังคม พัฒนารูปแบบการ
13 เสริมสร้างทักษะสำหรับการประกอบอาชีพ/งานสำหรับผู้สูงอายุควรมีลักษณะทั้งที่เป็นทางการ เช่น การ
14 ฝึกอาชีพการบริหารสำหรับผู้สูงอายุ หรืออาสาสมัครบริหารท้องถิ่นที่มีมาตรฐานรับรองชัดเจน และไม่เป็น
15 ทางการ (เช่น การพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่ดำเนินการอยู่ การใช้สื่อออนไลน์ในการพัฒนาทักษะทางดิจิทัล และ
16 การพัฒนาองค์กร/กิจการเพื่อสังคม) รวมถึงการพัฒนาหน่วยพัฒนาทักษะและพัฒนาอาชีพของผู้สูงอายุ
17 ที่มีความชำนาญ และมีประสิทธิผลในการสร้างทักษะอาชีพสำหรับผู้สูงอายุ เพื่อให้องค์กรเหล่านี้จำนวน
18 และคุณภาพมากขึ้นและมากพอจะเป็นแรงผลักดัน ให้เกิดการยกระดับการพัฒนาทักษะอาชีพสำหรับผู้
19 ผู้สูงอายุในภาพรวมของประเทศได้ ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

20 ๕.๒ ให้กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ และนวัตกรรม กระทรวงแรงงาน กระทรวงการพัฒนาสังคมและ
21 ความมั่นคงของมนุษย์ กำหนดแนวทางที่ชัดเจนในการขยายต้นแบบธรรมศาสตร์โมเดล เพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจ
22 ของชุมชนเมืองในระดับเขตทั่วกรุงเทพมหานคร และในพื้นที่เมืองอื่นๆ เพื่อสร้างโอกาสให้ผู้สูงอายุ หรือผู้
23 ที่กำลังจะสูงอายุ ที่ยังแข็งแรงและตื่นตัว มาเรียนรู้และพัฒนาทักษะอนาคต เพื่อสามารถปรับตัวจาก
24 ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยี และปรับรูปแบบสินค้าและบริการให้เหมาะสมในศตวรรษที่ ๒๑

25 ๖. ขอให้กรมกิจการผู้สูงอายুর่วมกับคณะอนุกรรมการขยายโอกาสด้านอาชีพและการมีงานทำสำหรับผู้สูงอายุ
26 ติดตาม และสนับสนุนการดำเนินการตามมตินี้

27

28

29